

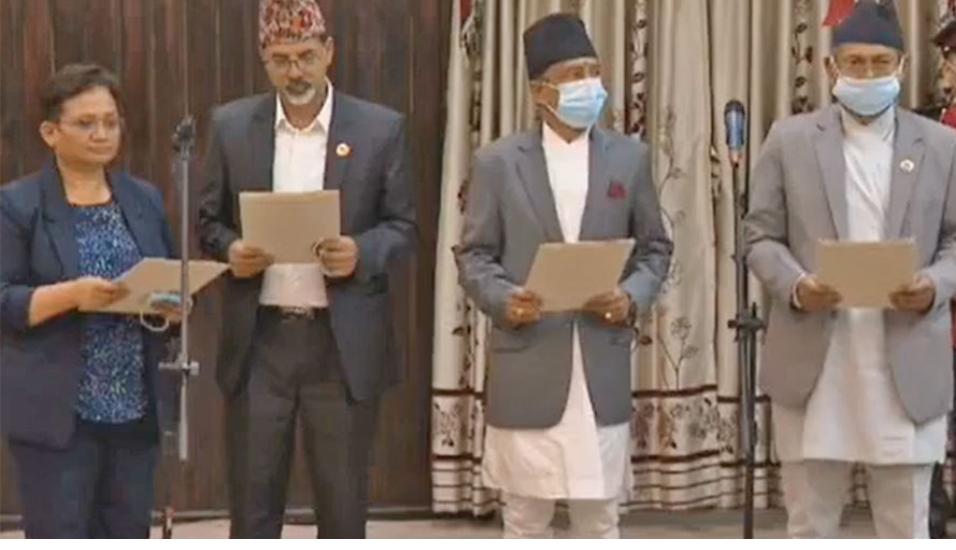
श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वांचल

२६ Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २६ ◆ अंक : २२८ ◆ पृष्ठ ४ ◆ वित्तमोड़ ◆ विसं. २०७८ असार ३० गते बुधवार (Wednesday, July 14, 2021) नेपाल सम्वत् १९४१ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भास्तु : ४/-

देउवा प्रधानमन्त्री

भाषण, असार २४। राष्ट्रपति विद्यादेवी भाड्डारीले प्रतिनिधिसभा सदस्य शेरबहादुर देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेकी छन्।

सर्वोच्च अदालत, सर्वैवानिक इजलासको सोमवारको फैसलावर्तमाजिम नेपाली कार्यस संसदीय दलका नेता देउवालाई राष्ट्रपति भण्डारीले मंगलवार प्रधानमन्त्री पदमा नियुक्त गरेकी हुन्। देउवा नेपालको ४३औं प्रधानमन्त्रीका रूपमा पाँचौपटक प्रधानमन्त्री भएका हुन्।

वि.स. २०७३ जेठमा डडेलधुरा जिल्लाको तत्कालीन असीयाम गाविस बडा नम्बर ४८ जन्मेका देउवाले मंगलवारसँझ शपथ लिएसौं चार संसदीय मन्त्रिमण्डल गठन गरेका हुन्। सर्विधानको धारा ७६(५) अनुसार प्रधानमन्त्री नियुक्त भएका देउवाले आफ्ऊो दल नेपाली कार्यसभागै माओवादी केन्द्रवाट २-२ जना मन्त्री नियुक्त गरेका हुन्।

कार्यसभाट बालकण्ठ खाँ पूर्वान्तरी नियुक्त भएका छन् भने जानेन्द्रबहादुर कार्यको कानूनमन्त्री भएका छन्। यस्तै माओवादी केन्द्रवाट जनादेव शर्मा प्रभाकर अंथ र पम्फा भुसाल ऊर्जामन्त्री भएका छन्। विद्यार्थी राजनीतिकाल आफ्ऊो राजनीतिक यात्रा शुरू गरेका देउवा नेपालमा धेरैपटक प्रधानमन्त्री बन्न पाउने थोरै व्यक्तिमत्त्व पर्दछन्।

आफ्ऊो राजनीतिक जीवनमा आलोचकवाट 'प्रजातन्त्र दरबारलाई बुकाएको' भन्ने आरोप खेपेका देउवालाई पहिलेका कार्यकालका आधारमा कैयौंले 'सफल' प्रधानमन्त्रीको रूपमा लिंदैन्। यद्यपि देउवाका प्रशंसकहरू उनलाई 'पार्टी' र गठनवन्धनलाई समेत

व्यवस्थापन गर्न सफल' व्यक्तिका रूपमा चित्रण गर्दछन्। कैयौं कार्यसभाका भनाइमा देउवा कठिपय परिस्थितिमा 'कूटनीतिक भन्ना पनि बढी स्पष्ट वक्ता' देखिन्दछन्।

राजनीतिको आरम्भ

सुदूरपश्चिमको डडेलधुरा जिल्लामा २०७३ सालमा जन्मेका उनले विद्यार्थी जीवनबाटे राजनीति शुरू गरेको पाँचौपटक प्रधानमन्त्री भएका हुन्।

२०२२ सालमा सुदूरपश्चिमाञ्चल विद्यार्थी संघबाट देउवाले आफ्ऊो राजनीतिक यात्रा शुरू गरेका हुन्। त्यसपछि उनी नेपाल विद्यार्थी संघको संसद्यक सदस्य र सभापति बनेका थिए। पञ्चायतिवरोधी राजनीति गद्दी देउवामा पटक-पटक जेल परेका थिए।

त्यसै राजा ज्ञानेन्द्र शाहको शासनकालमा भनि उनीमार्थ भ्रष्टाचार अभियोग लगाइएको थिए र त्यसबेता समेत उनी कैसी समय जेल परेका थिए। आफ्ऊो राजनीतिक जीवनमा पटकपटक गरेर करिव नै वर्ष जेल जीवन विताएको प्रतिनिधिसभाको वेवसाइटमा राखिएको परिचयामध्यक खिड्योमा देउवाले बताएका छन्।

२०४६ सालको जनआन्दोलनपछि देउवा सुदूरपश्चिम क्षेत्रमा नेपाली कार्यस पार्टीको राजनीतिक प्रमुखको भूमिकामा रहेका थिए। २०४८ सालमा डडेलधुरावाट सांसद बनेका देउवा प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराला नेतृत्वको सरकारमा रहेको सरकारमा जानेन्द्र गरेको थिए।

२०५१ सालको मध्यावधि निर्वाचनपछि उनी संसदमा प्रमुख प्रतिवक्षी दलको नेता बनेका थिए। २०५२ सालमा एमाले नेता मनोहर अधिकारी नेतृत्वको अन्तर्मतको सरकार ढलेपछि उनी पहिलोपटक संयुक्त सरकारको

प्रधानमन्त्री बनेका थिए। त्यसबेता नेपालको संसदीय व्यवस्थामा कठिपय पनि आलोचित बनेका 'सुरा-सुन्दरी काण्ड' लगायतका घटनाहरू पनि भएका थिए।

त्यसै उनलाई नेपालको झिताहासमा पहिलोपटक संघेभन्ना धेरै मन्त्रीहरू सामेल गरेर मन्त्रिमण्डल गठन गर्ने व्यक्तिका रूपमा पनि कैयौंले स्मरण गर्ने गर्दछन्। २०५२ सालमा देउवा नै प्रधानमन्त्री भएका बेला बाबुराम भट्टराई लगायतले ४० वैदि मागपत्र बुझाएका थिए र त्यो पूरा नभएको भन्नै त्यसै वर्ष कागुन १ गतेदेखि माझोदारीले देशमा सशस्त्र विद्रोह शुरू गरेको थियो।

२०५६ सालमा डडेलधुरावाटे निर्वाचित भएका देउवा २०५८ साल साउनमा दोशोपटक प्रधानमन्त्री बनेका थिए। त्यसै वर्ष असोज १९ गते राजा ज्ञानेन्द्रले उनलाई पदच्युत गरे। ज्ञानेन्द्रको उत्तर कदमाविरुद्ध पाँचौ दल आन्दोलनपछि वने। त्यसपछि २०६१ साल जेठमा राजा ज्ञानेन्द्रले देउवालाई प्रधानमन्त्रीमा पुनर्स्थापित गरे।

तर, फैरी ज्ञानेन्द्रले २०६१ साल माघ १९मा तर आफ्ऊो हातमा लिए देउवालाई हाटाएका थिए। त्यसपछि देउवालाई राजाले गठन गरेको शाही आयोगले भ्रष्टाचार अभियोग लगाएको थियो। उक्त आयोगलाई अवैद्यानिक भन्दै बयान दिन अस्वीकार गरेका देउवालाई शाही सरकारले भ्रष्टाचारको अभियोगमा पकाउ समेत गरेको थियो। उक्त वर्तमान नेता रहेका थिए।

२०५६ सालमा दोशोपटक प्रधानमन्त्री भएका देउवा २०५८ सालमा दोशोपटक गर्ने गरेको शाही आयोगले भ्रष्टाचार अभियोग लगाएको थियो। उक्त आयोगलाई अवैद्यानिक भन्दै बयान दिन अस्वीकार गरेका देउवालाई शाही सरकारले भ्रष्टाचारको अभियोगमा पकाउ समेत गरेको थियो। तर, पछि सर्वोच्च अदालतले उक्त आयोगलाई नै खारेज गरिराइएपछि उनी छुटेका थिए।

पार्टी विभाजन

गिरिजाप्रसाद कोइरालासँगमा अन्तर्दूद्धका कारण उनले २०५९ सालमा नेपाली कार्यसभालाई फुटाएर नेपाली कागेस (

प्रजातानिक) गठन गरेर त्यसको सभापति भएका थिए। २०६२/६३ सालको जनआन्दोलनपछि २०६४ सालमा देउवाको उत्तर पार्टी पुनर्नेपाली कागेसभालाई भयो।

नेपालमा गणतन्त्र स्थापनाप्रचार देउवा २०७४ सालमा पुनः चौथो पटक प्रधानमन्त्री बनेका थिए।

उनकै पालामा नेपालमा नयाँ सांविधान लागू भएपछिको पहिलो आम निर्वाचन सम्पन्न भएको थियो। २०७२ साल फागुनमा भएको १३ औं पार्टी महाधिवेशनबाट नेपाली कार्यसभालाई सभापति चिनाएका देउवा प्रतिनिधिसभामा प्रमुख प्रतिपक्षी दलको नेता रहेका थिए।

सन् २०७०देखि २०७१ सम्म सो स्यालिस्ट इन्टरन्यासनलको उपाध्यक्ष समेत रहिसकेका देउवाले त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट राजनीति शास्त्रमा स्नातकोत्तर तथा कानूनमा स्नातक गरेका छन्। सन् १९८९ देखि १९९० सम्म उनी लंडन स्कूल अफ इकोनोमिकसमा राजनीतिशास्त्रको रिसर्च फेलो रहेका थिए। उनी वर्तमान १९८९ साल माघ १९मा तर आयोगलाई डडेलधुरा जिल्लाट निर्वाचित भास्तु रहेका थिए।

देउवाको प्रधानमन्त्री नियुक्तिमा

संविधानको धारा नै यायब !

सर्वोच्च अदालतले तोकेको २८ धूम्राको समय एक घण्टा मात्र बाँकी रहेका राष्ट्रपति विद्यार्थी भण्डारीले शेरबहादुर देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेकी थिए।

सर्वोच्च अदालतले दोषी देखिएको विवरण गर्ने गर्ने भएको थारू भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

जारी आदेशको फैसलालाई देउवालाई राष्ट्रपति भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक प्रश्नको फैसलालाई देउवालाई राष्ट्रपति भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

राजनीतिक भन्नै भन्नै त्यसले देउवालाई प्रधानमन्त्री नियुक्त गरेको थारू।

